



Rapport 2014:3

Register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige

– Halvårsrapport

Projektrapport

Halvårsrapport - register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige

Från den 1 juli 2013 måste utländska arbetsgivare anmäla utstationering och en kontaktperson till ett register i Sverige. Från det att lagen trädde i kraft har cirka 20 000 utstationerade arbetstagare registrerats under 2013. De flesta av de utstationerade som har anmälts återfinns inom byggverksamhet och tillverkning. De länder som enligt anmälningarna utstationerar flest arbetstagare till Sverige är Tyskland, Polen och Indien.

Bakgrund

22 maj 2013 beslutade riksdagen om en ny lag som trädde i kraft 1 juli 2013. Lagen innebär att utländska företag som utstationerar arbetstagare i Sverige i mer än fem dagar ska göra en anmälan till Arbetsmiljöverket. Anmälan om utstationering och kontaktperson i Sverige ska göras senast när en utstationerad arbetstagare börjar arbeta i Sverige.

Det övergripande målet med registret är att säkerställa att utstationerade arbetstagare omfattas av de rättigheter som följer av utstationeringsdirektivet. Registret gör det möjligt att få information om var utstationeringar pågår så att exempelvis arbetstagarorganisationer i Sverige ska kunna ta del av uppgifterna. De har ett ansvar för att övervaka att utstationerande arbetsgivare tillämpar arbets- och anställningsvillkor som är minst lika förmånliga som de minimivillkor inom den hårda kärnan som följer av ett svenskt centralt kollektivavtal för den aktuella branschen.

Vad är utstationering?

En utstationerad arbetstagare är en person som skickas till ett annat land av sin arbetsgivare för att arbeta där under en begränsad tid. Den utländska arbetsgivaren ska tillhandahålla tjänster över gränserna och det ska finnas en arbetsgivare som är mottagare av tjänsterna i det land som arbetstagaren skickas till.

Lagen om utstationering gäller utstationerade arbetstagare som sänds till Sverige från alla länder. Reglerna för exempelvis uppehållstillstånd och arbetstillstånd kan däremot skilja sig åt, beroende på vilket land du kommer ifrån.

Utstationeringar registreras via Arbetsmiljöverkets webbplats

Via myndighetens webbplats www.av.se skapar arbetsgivaren ett konto för att sedan anmäla uppgifter om utstationering till registret. Information och hjälptexter finns på svenska, engelska, tyska, franska, polska och rumänska. Genom ett inloggningsförfarande kan arbetsgivaren också revidera sina uppgifter, om till exempel ett uppdrag förlängs.

Arbetsmiljöverkets uppdrag

Arbetsmiljöverkets uppdrag är att utveckla och förvalta registret där utländska arbetsgivare anmäler utstationering. Arbetsmiljöverket ska även utöva tillsyn över att bestämmelserna om anmälningsskyldighet och kontaktperson följs.

Arbetsmiljöverket är förbindelsekontor (kontaktmyndighet) i Sverige när det gäller utstationering. Vi samarbetar också med förbindelsekontor i andra länder.

Information

På Arbetsmiljöverkets webbplats kan broschyren "Your rights at work as posted worker" laddas ner eller beställas. Broschyren innehåller kort information om utstationering på engelska, tyska, franska, polska, rumänska. Information om utstationering på ytterligare språk finns på Arbetsmiljöverkets webbplats. Via Arbetsmiljöverkets svarstjänst kan de som har frågor om utstationering eller behöver hjälp med att registrera sina uppgifter få stöd.

Resultat

Från 1 juli 2013 och fram till årsskiftet registrerade cirka 2 700 arbetsgivare ett konto via Arbetsmiljöverkets webbplats. Drygt 11 000 utstationeringsuppdrag har registrerats och dessa omfattar cirka 20 000 anmälda utstationerade arbetstagare som arbetat i Sverige under 2013. I antalet arbetstagare kan samma arbetstagare ingå mer än en gång i de fall samma person återkommer i skilda uppdrag under olika perioder.

En stor del av de arbetstagare som anmälts till registret återfinns inom byggverksamhet och tillverkning. Större delen av de utstationerade arbetstagarna har utfört arbeten i och omkring storstadsregionerna med vissa undantag t.ex. Östersund, Lysekil och Gävle där även många utstationeringar har registrerats. Vi vet utifrån de samtal som vi har fått att registret även används av arbetstagarrepresentanter.

Vanliga frågor

Under 2013 besvarade Arbetsmiljöverkets svarstjänst runt 2 000 frågor från svenska och utländska företag kopplat till utstationering. Frågorna berör vanligen begreppet utstationering, frågor kring olika situationer och om det ska anmälas eller inte samt behov av stöd i samband med att ett företag ska registrera en utstationering i registret.

Redovisning av statistik utifrån registrerade uppgifter i registret

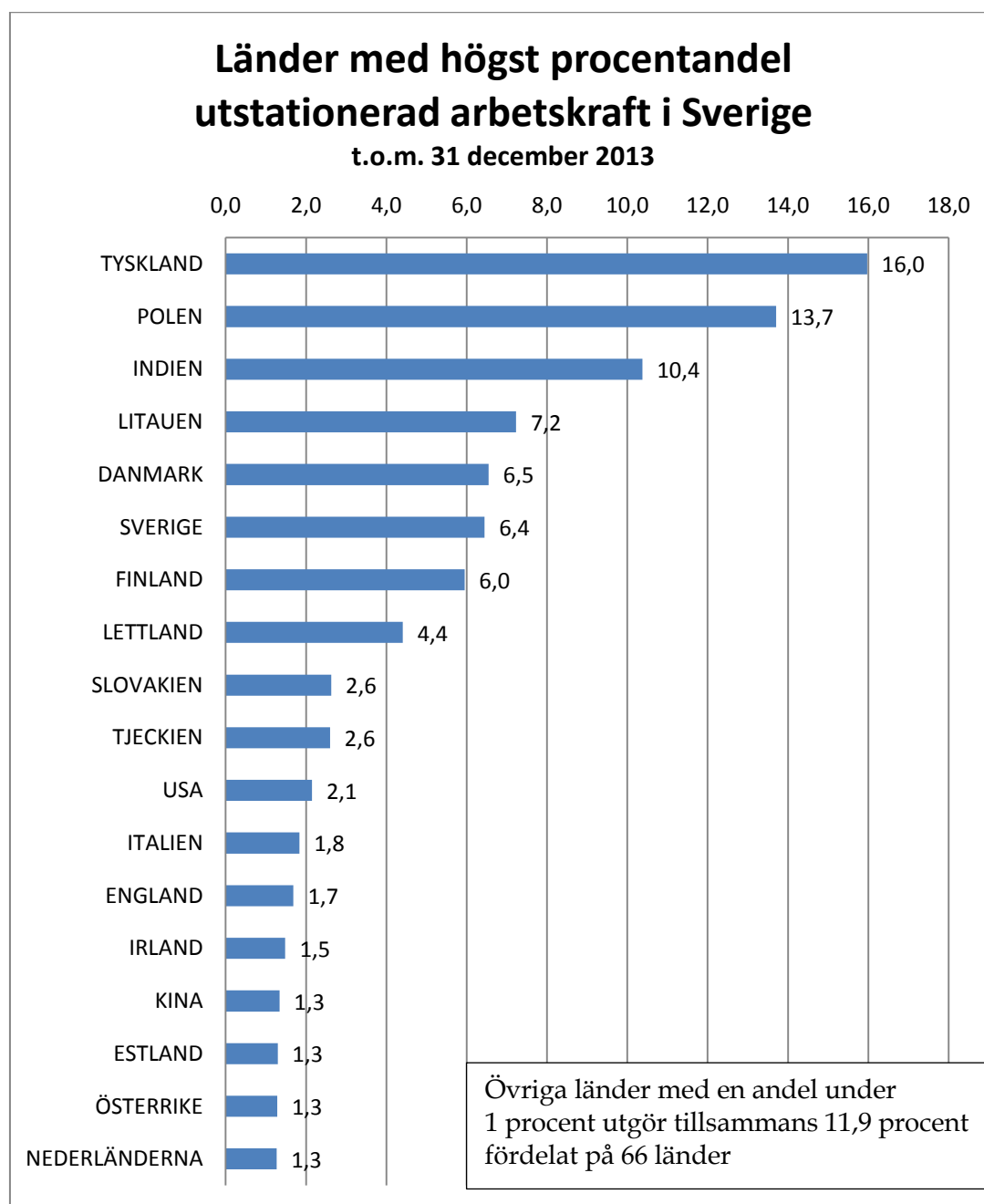
Det här är den första rapporten, baserad på de utstationeringar som har registrerats, sedan lagen trädde i kraft 1 juli 2013. All statistik i rapporten utgår ifrån anmälningar om utstationering som registrerats hos Arbetsmiljöverket för perioden 1 juli till 31 december 2013, om inget annat anges. Viss statistik kommer löpande att läggas ut på vår webbplats med start senare i vår.



De flesta kommer från Tyskland.

Av de 85 länder som finns valbara i registret står företag i Tyskland, Polen och Indien för cirka 40 procent (cirka 7 900) av alla anmälda arbetstagare. Det som anges i anmälan är hemvist för det utsändande företaget vilket inte behöver innebära att nationaliteten på den utstationerade arbetskraften är densamma.

De länder som återfinns i tabellen nedan är länder som finns representerande med 1 procent eller mer av de utstationerade arbetstagarna i registret.



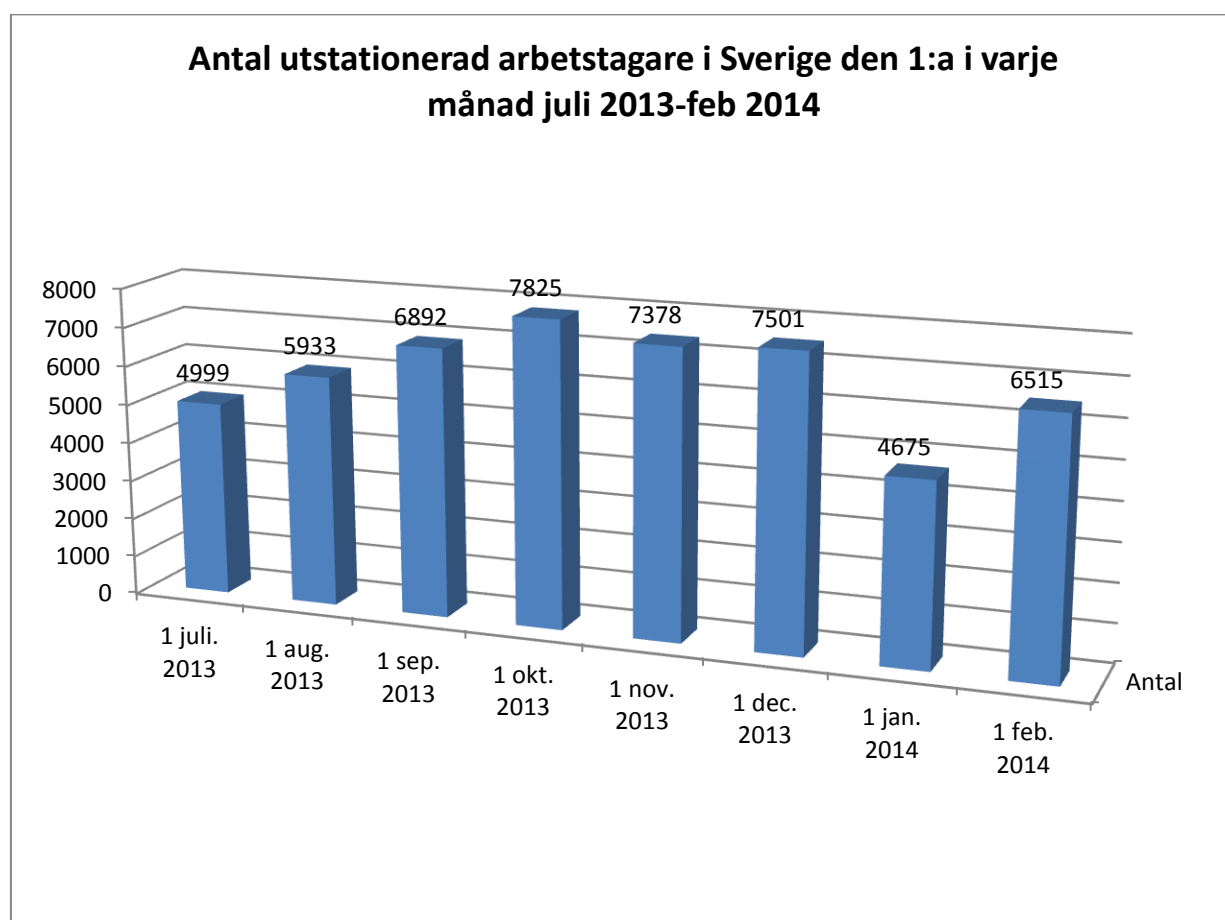
Diagrammet baseras på antalet arbetstagare som har påbörjat eller avslutat sitt uppdrag under 2013 (19 763 personer). Källa: AV/Utstationeringsregistret



Utstationeringar över året

Under oktober och december har flest utstationerade haft pågående uppdrag i Sverige men det är inga stora variationer över året enligt den statistik som sträcker sig från 1 juli då lagen trädde i kraft. I antalet arbetstagare i nedanstående diagram kan en enskild arbetstagare ingå mer än en gång i de fall samma person återkommer i skilda uppdrag under olika perioder eller har ett uppdrag som sträcker sig över flera månader, eller flera år.

Med tanke på den korta tid registret varit i drift så är det svårt att uttala sig om säsongberoende variationer utifrån nedanstående åtta månaders statistik.



Diagrammet baseras på de arbetstagare som har påbörjat eller avslutat sitt uppdrag under 2013 (19 763 personer). Källa: AV/Utstationeringsregistret

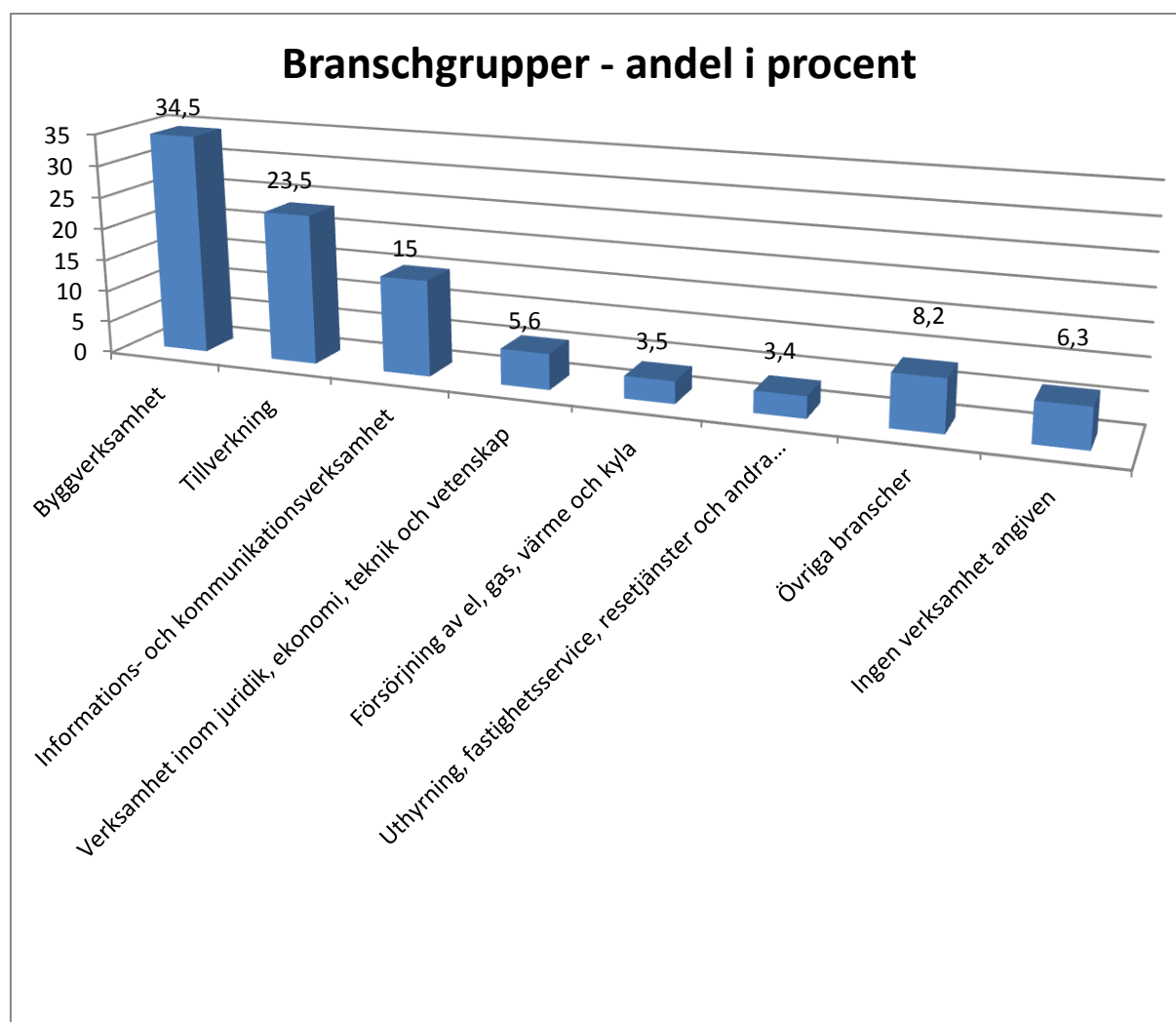
Byggverksamhet och tillverkning sysselsätter flest utstationerade

I registret anmäls verksamhetsområde för det arbete som ska utföras. Den lista som arbetsgivaren väljer ur bygger på svensk näringsgrensindelning, SNI 2007 och innehåller drygt 90 olika verksamhetsområden.



För att få en bild av hur olika branschgrupper finns representerade så visar nedanstående diagram en sammanslagning av relaterade verksamhetsområden enligt SCB:s branschindelning.

Byggverksamhet sysselsätter idag närmare 300 000 personer i Sverige och tillverkning drygt 500 000 personer (källa: Företagsregistret, SCB). I dessa siffror ingår inte utstationerad arbetskraft. Antalet utstationerade arbetstagare som rapporterats till registret under perioden 1 juli till 31 december 2013 var inom byggverksamhet cirka 6 800 personer och inom tillverkning cirka 4 600 personer.



Diagrammet baseras på antalet arbetstagare som har påbörjat eller avslutat sitt uppdrag under 2013 (19 763 personer). Ingen av de branschgrupper som slagits samman till "övriga verksamheter" har en procentandel som överstiger 2 procent. Källa: AV/Utstationeringsregistret

Byggverksamhet

Totalt arbetar 34,5 procent av arbetstagarna inom de tre verksamhetsområdena som återfinns inom branschgruppen byggverksamhet (cirka 6 800 personer). De flesta arbetar inom "Specialiserad bygg- och anläggnings-verksamhet" och utstationeras främst från företag i Polen, Litauen och Danmark. När det gäller tjänster inom området "Byggnad av hus"

utstationeras de flesta arbetstagarna från Polen, Lettland och Litauen. För anläggningsarbeten har främst arbetstagare från Irland, Lettland och Slovakien anlåtats.

Tillverkning

Tillverkning spänner över 23 olika verksamhetsområden. Här ingår allt från framställning av livsmedel och drycker till tillverkning av kläder, däck, maskiner, datorer, tobak, möbler osv. samt även reparation och installation av maskiner och apparater.

De flesta tjänster som tillhandahålls inom detta område, enligt registret, representeras av fyra nedanstående verksamhetsområden som tillsammans utgör lite drygt 19 procent (cirka 3 700 personer) av tillverkningsbranschens 23,5 procent (cirka 4 600 personer) i registret:

- "Tillverkning av övriga maskiner" med drygt 1 000 anmälda utstationerade arbetstagare där merparten är arbetskraft från Tyskland. Verksamhetsområdet omfattar exempelvis tillverkning av maskiner för allmänt bruk, skogbruk, metallbearbetning och framställning av livsmedel.
- "Annan tillverkning" med drygt 400 anmälda utstationerade arbetstagare där merparten utstationeras från Polen och Litauen. Verksamhetsområdet omfattar tillverkning av exempelvis smycken mynt, sportartiklar och leksaker.
- "Tillverkning av elapparatur" med drygt 300 anmälda utstationerade arbetstagare där merparten är arbetskraft från Tyskland. Här ingår exempelvis tillverkning av hushållsmaskiner, belysningsarmatur, ledningar och elmotorer.
- "Reparation och installation av maskiner och apparater" med nästan 2 000 anmälda utstationerade arbetstagare där merparten är arbetskraft från Finland, Tyskland och Polen är vanligast. Här ingår exempelvis installation av industrimaskiner och utrustning, reparation och underhåll av olika transportmedel samt reparation av metallvaror, maskiner och apparater.

Eftersom arbetsgivaren själv väljer verksamhetsområde i samband med anmälan så är det svårt att säkerställa att alla arbetstagare gör samma bedömning av vilket verksamhetsområde som bäst representerar arbetet.

Informations- och kommunikationsverksamhet

"Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d." utgör 13,1 procent (cirka 2 600 personer) av de utstationerade som återfinns inom denna bransch. De utstationerade som finns rapporterade i registret kommer i hög grad från företag i Indien.

Verksamhet inom juridik, ekonomi, teknik och vetenskap

Den största enskilda verksamheten inom denna kategori är "Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik" och tjänster tillhandahålls främst från företag med säte i Sverige, Kina och Danmark.

Försörjning av el, gas, värme och kyla

Det är nästan uteslutande Tyskland som tillhandahåller tjänster inom detta område enligt anmälningarna till registret.

Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster

De flesta har rapporterats inom verksamhetsområdet "Kontorstjänster och andra företagstjänster" och merparten av dessa har sänts till Sverige från företag i Tyskland.

Inom byggverksamhet återfinns det enskilt största verksamhetsområdet

De tre verksamhetsområdena inom området byggverksamhet sysselsätter flest utstationerade arbetstagare, i registret, och återfinns på första, tredje och femte plats vid en granskning av enskilda verksamhetsområden. Tillverkning som utgörs av 23 olika verksamhetsområden framträder inte lika tydligt i nedanstående översikt. 6,3 procent av alla anmälda arbetstagare i registret saknar angivet verksamhetsområde (omfattar cirka 1 200 personer).



Diagrammet baseras på antalet arbetstagare som har påbörjat eller avslutat sitt uppdrag under 2013 (19 763 personer). Källa: AV/Utstationeringsregistret



ARBETSMILJÖ
VERKET

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm
Besöksadress Lindhagensgatan 133
Telefon 010-730 90 00
Fax 08-730 19 67
E-post: arbetsmiljoverket@av.se
www.av.se

This publication can be download from
www.av.se/publikationer/rapporter/

Vår vision: *Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö*